

Landstingsmand fremhævede endvidere, at han vilde haabe, at man vilde virke til, at Embedsmændene kunne komme til at leve i et uafhængigt Forhold. Ja, det er meget rigtigt, at det er ønskeligt, og jeg haaber derfor, at den ærede Landstingsmand vil virke til et slikt Maal i enhver Henseende, ogsaa i andre Retninger og for andre Borgere, naar der er Spørgsmaal om at løse de Afhængighedsforhold, hvori de leve. Jeg sigter navnlig herved til Fæsterne, som staae i et ganske anderledes afhængigt Forhold til Godseierne, end Embedsmændene nogenstunde ville komme i ved denne Lov.

Clausen: Der kunde, som der synes, være nogen Rimelighed for at vente, at der lettere vilde kunne tilvejebringes Enighed angaaende de Lønningsforslag, som dette Lovudkast indeholder, end om nogen anden Lønningslov, fordi der, som allerede den ærede 1ste Landstingsmand for 10de Kred. (Lüttichau) har erindret, i alle Dele af Samfundet er lige Trang til den Embedsgjerning, som har at paasee og overholde Udførelsen af Lovene i Lovens Månd, eller at stifte Lov og Ret mellem Mand og Mand, og fordi der i alle Dele af Samfundet maa være lige Erkendelse af, hvor vigtigt det er, at disse Embeder røgtes ikke alene med Retfærdighed, men ogsaa med Kundskab, Indsigt og den Dygtighed, som Kundskab og Indsigt medføre. Naar nu ikke desto mindre det Forslag, som foreligger os, gaar ud paa en gennemgaaende og forholdsvis betydelig Nedsættelse af Lønningerne i Forhold til det af Regjeringen fremlagte Udkast, saa kan det dog ikke vække Forundring; thi Det er at kunne skjelne mellem den velsmagende og den ilde-smagende, den sunde og den usunde Frugt, og et ganske Andet er at være istand til at vurdere det Træ, som bringer de sunde Frugter, end sige at kunne gøre sig det klart, hvorledes Træet maa være opstillet og tilbannet for at kunne bære sunde Frugter, og hvilken Nøgt og Pleie det fremdeles behøver for at vedblive at bære den gode og sunde Frugt. Dette er Noget, som det ikke er hver Mand's Sag at bedømme, og saaledes heller ikke at bedømme og vurdere de omhandlede Embeder efter deres rette Betyd-

ning; en saadan Bedømmelse og Vurdering ligger her i Spørgsmaalet om de Lønninger, der bør tillægges Embederne. Det er Regjeringen fremfor nogen Anden, der er i Stand til at vurdere Embedernes Betydning og de Betingelser og Forudsætninger, som maae være tilstede, for at Embederne skulle kunne ventes at komme i de rette Hænder, og allerede af den Grund forekommer det mig, at man maa være villig til at underordne sit eget personlige Skjøn under Regjeringens, paa grundig Overveelse af alle Forhold byggede Lønningsforslag. Og til det Samme maa man komme, naar man gjør sig det klart, hvilke de sandsynlige Følger vilde være af en Nedsættelse af Embedslønningerne, saaledes som den her er bragt i Forslag. Hvad vilde Følgen blive? Bistnok ikke den, at det vilde mangle paa Ansøgere om Embederne; man kunde gaae et Skridt videre, nedsætte Lønningerne endnu temmelig betydeligt, ja, man vilde kunne udbyde dem ved Licitation til den Mindstbydende, uden at behøve at frygte for, at der ikke skulde melde sig Østhavende. Men derved kan Ingen berolige sig; det kommer an paa Beskaffenheden af dem, der stille sig som Ansøgere. Der kan regnes meget forskjelligt, naar man opstiller som Regnestykke, hvad der behøves til et sorgfrit, ja til et nogenlunde anstændigt Liv. Men Saameget er ubestrideligt, derom vil Enhver kunne overbevise sig, at naar Embedsmændene blive stillede efter en Lønningsscala, hvor 2,500 Rd. ere den største Embedslønning, da ville de Mænd, der beskæde vigtige, ansvarsfulde Embeder, ikke blive istand til at indrette deres Liv paa samme Maade som Medborgere, med hvem de efter alle andre Forhold ere henviste til at leve; de ville, naar de ikke enten blive i ugift Stand eller have privat Formue, leve i stadig Forsagelse; de ville ikke være istand til at give deres Børn, deres Sønner den Optræning og Undervisning, som er baade den naturlige og den ønskelige. Vi maae vel lægge Mærke til, at det lykkeligheds ikke længere er saaledes, at den høiere Dannelses er ligefrem Forberedelse til Embedsveien; den høiere Dannelses er i Begreb med at indtage sin rette og sande Plads, idet den stiller i Udsigt forskellige Livsveie, som alle aabne Afgang til frugtbar, Løn-